

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Tost/10/2018
Identifikačné číslo spisu: 9516100014
Dátum vydania rozhodnutia: 21. marca 2018
Meno a priezvisko: JUDr. Peter Paluda
Funkcia:
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:9516100014.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Paludu a sudcov JUDr. Františka Moznera a JUDr. Martina Piovartsyho v trestnej veci proti obžalovanému J. A. pre obzvlášť závažný zločin subvenčného podvodu podľa § 225 ods. 1, ods. 6 písm. a) Tr. zák. a iné na neverejnom zasadnutí konanom 21. marca 2018 v Bratislave o sťažnosti obžalovaného J. A. proti uzneseniu Špecializovaného trestného súdu z 12. februára 2018, sp. zn. PK-1T/4/2016, takto

rozhodol:

- I. Podľa § 64 ods. 1 Tr. por. navrátenie lehoty na podanie sťažnosti sa obžalovanému J. A. nepovoľuje.
- II. Podľa § 193 ods. 1 písm. b) Tr. por. sťažnosť obžalovaného J. A. sa zamietá.

Odôvodnenie

Špecializovaný trestný súd uznesením z 12. februára 2018, sp. zn. PK-1T/4/2016, podľa § 142 ods. 1 Tr. por. v spojení s § 143 ods. 1 Tr. por. pribral na podanie znaleckého posudku znaleckú organizáciu CENEKON, a. s., zapísanú v zozname znalcov tlmočníkov a prekladateľov vedenom Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky, v oddiele znalci, v časti znalecké organizácie, pod evidenčným číslom 900117, v odbore 370000-Stavebníctvo, odvetvia 370100-Pozemné stavby, 370901-Odhad hodnoty nehnuteľností, 371002-Odhad hodnoty stavebných prác. Uvedené uznesenie bolo obžalovanému J. A. oznámené 16. februára 2018 a to doručením jeho rovnopisu obhajcovi obžalovaného JUDr. Ivanovi Vankovi. Následne 2. marca 2018 bola Špecializovanému trestnému súdu doručená písomnosť z 27. februára 2018, podaná na pošte 1. marca 2018 a označená ako podanie obhajcu, v ktorom obhajca obžalovaného v podstate namieta, že predmetné uznesenie nebolo doručené jeho klientovi. Takýto postup, ktorý prvostupňový súd odôvodnil odkazom na § 179 ods. 2 Tr. por., hodnotia (s klientom, pozn.) ako nesprávny, nie v duchu litery zákona a teda nezákonný, keďže ním bola klientovi obhajcu a aj obhajcovi odňatá možnosť konať pred súdom, čo je podľa nich v rozpore s platnou judikatúrou a čl. 6 ods. 1 písm. c) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd [správne čl. 6 ods. 3 písm. c), pozn.]. Vyslovili názor, že ide o použitie prostriedkov, ktoré samy o sebe neodporujú výslovnému zákazu zákona, ale svojimi dôsledkami odporujú zákonu. Zároveň uviedli, že by nepostupovali takýmto spôsobom, keby neboli presvedčení o nesprávnosti postupu prvostupňového súdu pri pribratí znaleckej organizácie. Poukazujú pritom na to, že do konania pribratá znalecká organizácia je od 19. marca 2014 vyčiarknutá zo zoznamu v odbore Ekonomika a riadenie podnikov - oceňovanie a hodnota podnikov, pričom z pôvodne ôsmich znalcov sú v súčasnosti aktívni iba štyria a predmetom znaleckého skúmania majú byť vodohospodárske stavby,

ktorú oblasť táto znalecká organizácia nepokrýva. Žiadajú preto, aby prvostupňový súd prehodnotil svoj postup pri nedoručení predmetného uznesenia obžalovanému tak, aby mu bolo doručené a aby mohol využiť svoje právo na obhajobu podaním opravného prostriedku. V nadväznosti na to obhajca obžalovaného tvrdí, že mu nemožno vyčítať, že nepodal opravný prostriedok v zákonnej lehote, pretože tak objektívne urobiť nemohol. V dňoch 16. až 18. februára 2018 bol totiž s manželkou na plánovanom predĺženom víkendovom pobyte v zrekonštruovanom hoteli E. v K. M. a potom ešte do 19. februára 2018 u priateľov v A. E. Do kancelárie nastúpil 20. februára 2018, kedy lehota na podanie sťažnosti uplynula. Advokátska koncipientka, ktorú zamestnáva, mu síce 16. februára 2018 SMS-kou oznámila, aká pošta mu počas neprítomnosti došla, nevedela však posúdiť obsahovú stránku doručeného uznesenia. Zároveň predpokladal, že vzhľadom na závažnosť obsahu uznesenia o pribratí znaleckej organizácie, bude toto doručené aj jeho klientovi. Keď zistil, že sa tak nestalo, 20. februára 2018 telefonicky požiadal asistentku predsedu senátu prvostupňového súdu o zaslanie uznesenia klientovi, ktorá mu oznámila, že od predsedu senátu nedostala pokyn na doručenie uznesenia obžalovanému a to s odkazom na § 179 ods. 2 Tr. por. Napokon obhajca obžalovaného poznamenal, že toto podanie podal po takej dobe (1. marca 2018, pozn.) z dôvodu následného onemocnenia a domáceho liečenia bez vystavenia lekárskeho potvrdenia o práceneschopnosti. Na výzvu prvostupňového súdu z 2. marca 2018 obhajca podaním zo 7. marca 2018 oznámil, že jeho podanie z 27. februára 2018 možno považovať za sťažnosť proti uzneseniu z 12. februára 2018 a súčasne za žiadosť o navrátenie lehoty podľa § 64 ods. 1 Tr. por. z dôvodu predĺženého víkendového pobytu mimo miesta výkonu advokácie. Prokurátor v písomnom vyjadrení k podaniam obhajcu obžalovaného uviedol, že uznesenie Špecializovaného trestného súdu o pribratí znaleckej organizácie plne zodpovedá požiadavkám vysloveným v uznesení Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 14. novembra 2017, sp. zn. 2To 13/2016. V súlade so zákonom bol podľa prokurátora vykonaný aj spôsob doručovania predmetného uznesenia, pričom zdôraznil, že v prípade ustanoveného či zvoleného obhajcu súd a rovnako tiež orgány činné v trestnom konaní nenesú zodpovednosť za spôsob a kvalitu vykonávania obhajoby. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako nadriadený súd preskúmal na podklade uvedenej sťažnosti vec najprv v rozsahu predpokladaných ustanoveniami § 193 ods. 1 písm. a), b) Tr. por. Prítom sa v prvom rade zameral na to, či bola sťažnosť podaná oprávnenou osobou, keďže jednotlivé písomnosti doručené prvostupňovému súdu sú výslovne označené ako podanie obhajcu, ktorý ale v posudzovanej veci nemá samostatné právo na podanie opravného prostriedku. So zreteľom na obsah týchto podaní, najmä na v množnom čísle formulovaný návrh toho o čo žiadatelia žiadajú, dospel najvyšší súd k záveru, že predmetné podania urobil obhajca v mene obžalovaného J. A. a preto ich treba považovať za sťažnosť a žiadosť o navrátenie lehoty podané týmto obžalovaným. Následne skúmal najvyšší súd, či bola predmetná sťažnosť podaná v čas, a zistil, že tomu tak nie je. Podľa § 179 ods. 1 Tr. por. uznesenie treba oznámiť osobe, ktorej sa priamo dotýka, ako aj osobe, ktorá naň dala svojím návrhom podnet; uznesenie súdu sa oznámi aj prokurátorovi. Oznámenie sa robí buď vyhlásením uznesenia v prítomnosti toho, komu treba uznesenie oznámiť, alebo doručením rovnopisu uznesenia. Podľa § 179 ods. 2 Tr. por. ak má osoba, ktorej treba uznesenie oznámiť, obhajcu, prípadne splnomocnenca, postačí, ak sa uznesenie vyhlási buď tejto osobe, alebo jej obhajcovi, prípadne splnomocnencovi; ak sa oznamuje uznesenie doručením rovnopisu, doručí sa len obhajcovi, prípadne splnomocnencovi. Ak ide o osobu pozbavenú spôsobilosti na právne úkony alebo osobu, ktorej spôsobilosť na právne úkony je obmedzená a ktorá obhajcu, prípadne splnomocnenca nemá, oznámi sa uznesenie jej zákonnému zástupcovi. Podľa § 187 ods. 1 Tr. por. sťažnosť sa podáva orgánu, proti ktorého uzneseniu smeruje, a to do troch dní od oznámenia uznesenia, s výnimkou sťažnosti proti uzneseniam podľa § 83 ods. 2; ak sa koná podľa § 204 ods. 1, sťažnosť sa podáva do skončenia skráteného vyšetrovania. Ak sa uznesenie oznamuje tak obvinenému, ako aj jeho zákonnému zástupcovi alebo obhajcovi, plyní lehota od toho oznámenia, ktoré bolo vykonané najneskoršie. Z citovaných ustanovení Trestného poriadku vyplýva, že ak sa uznesenie súdu oznamuje doručením jeho rovnopisu a obvinený má obhajcu, stačí ho doručiť obhajcovi. Práve od tohto okamihu potom plyní lehota na podanie sťažnosti proti takémuto uzneseniu a to i v prípade, ak by bol rovnopis uznesenia nadbytočne doručený aj obvinenému (čoho sa sťažovateľ mylne domáha). Vo všeobecnosti totiž platí, že lehota na podanie sťažnosti začína plynúť od prvého zákona zodpovedajúceho oznámenia uznesenia. Od toho, ktoré bolo vykonané najneskoršie, plyní táto lehota iba vtedy, ak treba uznesenie oznámiť nielen obvinenému, ale aj jeho zákonnému zástupcovi alebo obhajcovi. O takúto situáciu však v posudzovanej veci nejde, keďže sťažovateľ nie je

pozbavený spôsobilosti na právne úkony, táto jeho spôsobilosť nie je ani obmedzená a nie je ani vo väzbe, vo výkone trestu odňatia slobody alebo na pozorovaní v zdravotníckom ústave (§ 179 ods. 3 Tr. por.). Súd prvého stupňa preto postupoval správne, ak rovnopis napadnutého uznesenia doručil len obhajcovi obžalovaného. Zároveň treba zdôrazniť, že konanie súdu v súlade s príslušným procesným predpisom nemôže v zásade viesť k porušeniu ľudských práv a základných slobôd. Obžalovaný tým, že si v posudzovanej veci zvolil obhajcu, rozhodol sa obhajovať prostredníctvom neho a to so všetkými procesnými dôsledkami, ktoré s tým Trestný poriadok spája. I keď to zároveň neznamená, že by snáď obvinený zastúpený obhajcom nemohol uplatňovať svoje práva aj priamo, čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ktorého sa sťažovateľ dovoľáva, predstavuje z hľadiska jeho pôsobnosti, výkladu a aplikácie jeden celok. Preto aj garancie vyplývajúce z čl. 6 ods. 3 písm. c) tohto dohovoru sa vzťahujú len na samotné rozhodovanie o trestnom obvinení (obžalobe) a nie na konanie o relatívne samostatných čiastkových procesných otázkach ako je pribratie znalca a pod. Vychádzajúc z uvedeného najvyšší súd uzatvára, že lehota na podanie sťažnosti proti napadnutému uzneseniu márne uplynula 19. februára 2018 a prostredníctvom obhajcu 1. marca 2018 podaná sťažnosť bola podaná oneskorene. V nadväznosti na tento záver skúmal sťažnostný súd, či sú v posudzovanej veci splnené podmienky na navrátenie zmeškanej lehoty na podanie opravného prostriedku. Podľa § 64 ods. 1 Tr. por. ak obvinený, jeho obhajca, poškodený alebo zúčastnená osoba zmešká z dôležitých dôvodov lehotu na podanie opravného prostriedku, povolí jej orgán, ktorému patrí rozhodovať o opravnom prostriedku, navrátenie lehoty. O navrátenie lehoty môže oprávnená osoba požiadať do troch dní od odpadnutia prekážky. Ak nebol opravný prostriedok ešte podaný, je potrebné ho so žiadosťou spojiť. Ak ide o odvolanie proti rozsudku, možno odvolanie odôvodniť ešte v lehote ôsmich dní od doručenia uznesenia o povolení navrátenia lehoty. Z citovaného zákonného ustanovenia vyplýva, že povolenie navrátenia lehoty na podanie opravného prostriedku je podmienené v prvom rade tým, že obvinený alebo jeho obhajca zmeškali túto lehotu z dôležitých dôvodov. Vo všeobecnosti platí, že takýmto dôvodom môžu byť iba vážne udalosti, ktoré majú charakter určitých prekážok, či už subjektívnej alebo objektívnej povahy, znemožňujúcich alebo aspoň značne sťažujúcich podanie opravného prostriedku v zákonom stanovenej lehote. Pritom vždy musí ísť o výnimočné okolnosti, keďže navrátením lehoty na podanie opravného prostriedku sa umožňuje dodatočné preskúmanie rozhodnutia, ktoré už nadobudlo právoplatnosť a je spravidla aj vykonateľné. Preto v súlade s ustálenou súdnou praxou sa za také považuje ochorenie v posledných dňoch lehoty brániace obvinenému, resp. jeho obhajcovi podať včas opravný prostriedok, živelná udalosť (napr. požiar, povodeň, snehová kalamita), ktorá zabránila podať opravný prostriedok v lehote, a pod. Zároveň ale musí byť splnená i ďalšia podmienka a to, že obvinený (či už priamo alebo prostredníctvom obhajcu) požiadal o navrátenie lehoty do troch dní od odpadnutia prekážky, pre ktorú bola lehota zmeškaná. V posudzovanej veci nie je splnená ani jedna z týchto podmienok. Za dôležitý dôvod navrátenia lehoty totiž nemožno považovať situáciu, keď obhajca síce na jednej strane zabezpečí preberanie zásielok súdu v sídle jeho advokátskej kancelárie v čase jeho niekoľkodennej neprítomnosti z dôvodu jeho plánovanej rekreácie (teda nie z dôvodu nečakanej udalosti), na strane druhej však v rozpore s jeho povinnosťami chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta, postupovať s odbornou starostlivosťou, poskytovať obvinenému potrebnú právnu pomoc a na obhajovanie jeho záujmov účelne využívať prostriedky a spôsoby uvedené v zákone, medzi ktoré patrí i podávanie opravných prostriedkov [§ 18 ods. 1, ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene na doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (Živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov, § 44 ods. 1, ods. 2 Tr. por.], nezabezpečí včasné podanie sťažnosti proti uzneseniu, ktoré mu bolo počas jeho neprítomnosti riadne doručené, obzvlášť ak bol (podľa jeho vlastných slov) o doručení uznesenia informovaný ešte 16. februára 2018. Okrem toho nepožiadaval obhajca o navrátenie lehoty v tejto veci do troch dní od odpadnutia prekážky, ktorá mu podľa neho bránila podať sťažnosť, t. j. od 20. februára 2018, kedy opäť nastúpil do kancelárie, ale urobil tak až 1. marca 2018. V tomto smere je bezpredmetným ničím nepreukázané tvrdenie obhajcu o jeho následnom onemocnení a domácom liečení, osobitne ak sťažnosť a žiadosť o navrátenie lehoty mohol bez ťažkostí podať 20. februára 2018, kedy zistil zmeškanie lehoty a komunikoval s prvostupňovým súdom. Z týchto dôvodov najvyšší súd navrátenie lehoty na podanie sťažnosti proti napadnutému uzneseniu nepovolil a zároveň sťažnosť obžalovaného J. A. ako oneskorene podanú zamietol.

Poučenie :

Proti tomuto uzneseniu nie je sťažnosť prípustná.